بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2018/HC-A/272
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސަރުކާރު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސަރުކާރު

- **އިސްތިއުނާފާ ރައްދުވާ ފަރާތް:**

* ނަން: ޢަލީ ސަޢީދު
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ކަރިމާގެ، ށ.ކަނޑިތީމު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A024672
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible]، މާލެ

* ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 12 ޛުލްޤަޢިދާ 1439 / 25 ޖުލައި 2018
* ނިމުނު ތާރީޚު: 06 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1440 / 14 ނޮވެމްބަރު 2018

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު:** 145-B/AB/2018/02
- **ނިންމެވި ކޯޓު:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު
- **ޙުކުމްކުރި ތާރީޚު:** 23 ޖުލައި 2018 * ނިމުނު ތާރީޚު: 23 ޖުލައި 2018
- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/2018/02 ކޯޓުއަމުރު އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ސ. [illegible]، ކަރިމާގެ/ އަލީ ސަޢީދު (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A024672) އެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

-01 ކްރިމިނަލް ކޯޓު ގެ ނަންބަރު 145-B/AB/145/02 ކޯޓުއަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، ސ. [illegible]، ކަރިމާގެ/ އަލީ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ "ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ދިއުމުގެ ކުށުގެ" ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތުން ހުކުމް ނިންމަވަންދެން އަލީ ސަޢީދު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން 23 ޖުލައި 2018 ދުވަހު ނިންމާފައިވާ އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B(631-2017)/145/2017/31 ކޯޓުއަމުރު، ބާޠިލްކުރައްވާ [illegible] އަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވާ އަމުރަކަން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/145/02 ކޯޓުއަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

-02 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/145/02 ކޯޓުއަމުރު އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 2 (ދެ) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާތަކަކީ؛

- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/145/02 (23 ޖުލައި 2018)

ކޯޓުއަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ

އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި،

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ(ނ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ދަށުމަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެއެވެ" ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/145/02 (23 ޖުލައި 2018) ކޯޓު އަމުރަކީ އެ އުޞޫލާއި ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/145/02 ކޯޓުއަމުރާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ

ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރަމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންނާއި، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ސަރަޙުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ސަރީޙަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1- ފުރަތަމަ ނުކުތާ: އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

145-B/AB/145/02 (23 ޖުލައި 2018) ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ ބ. ކަމަދޫ، ކަރިމާގެ/ އަލީ ސަމީރު، ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ ހަނގުރާމަތަކުގައި ބައިވެރިވުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުން ދިއުމުގެ ތައްޔާރުވުމުގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި 27 ނޮވެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހުގެ 16:11 އިން ފެށިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 631/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން ނިމުން ކުރަންދެން ނުވަތަ ބަންދުގައި އިތުރުގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންދެން ... ޖެހުމާއި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރަމުން ނެރުއްވާފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

145-B(631-2017)/145/2017/31 ކޯޓުއަމުރު (27 ނޮވެމްބަރު 2017) ކޯޓު އަމުރު ޝާއިޢުކުރެއްވުމުގައި ސަރުކާރުން އަދި ސަރީހް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނެރުއްވާ ފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.2 ދެވަނަ ކަމަކީ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަސިއާރު ބަލަންޖެހޭ ސަބަބަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތާއި، އެ ސަބަބުތަކުން ކުޑަ ސަބަބަކަށްޓަކައި މުޅި އެއްވެސް ޖިނާއީމުދު ސަރީހަކުން ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެކަމަށް ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް ޝަރީޢަތް ބަންދުކުރުމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި ނެތްކަމުގައިވިޔަސް، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަމާއި އަދި އެކަން ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގައި ހުރި އުނދަގޫ ތަކުގެ މިންވަރާއި އެކަމުގައި ހިފާން މުއްދަތުގެ އަދަދުތަކާއި، ކުށުގެ ތަބީޢަތާއި، ކުށުގެ ބަލައިގަތުމާއި ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ހިނގާނެ ނަތީޖާއެއްގެ ސަބަބުތައް ބަލަންޖެހޭ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/19 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން ނިންމާފައިވާއިރު،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ މިންވަރު ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިމަތިން ހުކުމްކުރުމުން އާންމު ބަންދުގައި 4 ގޮތަކަށް ނިންމިދާނެކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމަށާއި، ބަންދުގެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 4 ގޮތަކީ

1- އާންމު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވުން

2- އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ސަލާމަތާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރާ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ބޮޑުމިނާއި، ކުށް ކުރެވުނު ގޮތާއި، ކުށްކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން [illegible] [illegible] އުމުރާއި، އޭނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] ބަލިމަޑުކަމާއި، އޭނާގެ ކުރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible]،

ކުރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ އެ މައްސަލައިގެ ހެކި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެކަމަށް، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން [illegible] [illegible].

3.3- ތިންވަނަ ކަމަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) 6 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 17 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހިމެނޭ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ފުލުހުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓުގައި އެދި ހުށަހެޅުމުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުވެއްޖެނަމަ،

ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެކަމަށް، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އަންގާފައިވާތީއާއި،

އަދި ބަންދުކުރުމާ ދިމާ ޤަރާރުތަކުގެ ދަށުން ޤަރާރެއް ނެރުމުގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވާގޮތުގައި ކޯޓުން ބަލަހައްޓަންވާނީ، އިޖުރާއީ ޙާލަތު ކުރެވޭ ތުހުމަތުގައި ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ މިންވަރާއި، އެފަދަ ކުރެވޭ ތުހުމަތުގައި ކުރިން އެކުލެވޭ މައްސަލަ ޙަމަލާ ކުރުވައިފައިވާ ތަކުރާރުކުރުމުގެ އިންޒާރެއްކަމާއި، ހުކުމުގެ އިޖުރާއާތު ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކާއި، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުރިހާ ޙާލަތެއް ބަލައި، އެއިން ޙާލަތެއް ޤާއިމުވެފައިވާ ނުވާކަން ބަލާ ބެލުމުގެ މިންގަނޑުގެ މައްސަލަކަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެންގުން އޮންނަކަމާއި،

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރާއި ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކާއި ބަލައިލުމުން، ރ.ކަނޑުހުޑު، ކަރީމާގެ/ އަލީ ސަޢީދުގެ މައްސަލައިގައި ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ޝަރީޢަތުގައި ހިނގާ ހަމަޖެހިފައިވާ ބަޔަކާމެދު ޢަމަލުކުރަށް މައްސަލަ ފޮނުވާފައިވާ ކުށެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

ޖިނާއީ ކުރިޔަމުގެ ފަސްބައި ގޮތުން އެއީ ޤަވާއިދުގެ ބަނޑު ކުރިމަތިކުރުމުގެ ސިފަ މަސްލަހަތެއް ހިމެނޭކަމާއި އަދި މަސްލަހަތު ޙިމާޔަތްކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

މިކަންކަމުން ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައި، އަލީ ސަޢީދުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށާއި ތަކުރާރުކުރުމުގެ މައްސަލަތަކާ ބެހޭ އެ މައްސަލަ ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި މައްސަލަ އެޅުމަށްފަހުގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ މައްސަލަ ބެލުމަށް، ހުކުމުގެ އިޖުރާއާތު ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއް ޤާއިމުވެފައިވާތީ، ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ރ.ކަނޑުހުޑު، ކަރީމާގެ/ އަލީ ސަޢީދު ހުށަހެޅުއްވި ބަންދުކުރުމުގެ އަމުރު އަންގާކަމެވެ.

-3.4 [illegible] [illegible]: ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ގާނޫނުން ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible]

މިމައްސަލަ ބެލި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B/AB/2018/02 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ ސަލީމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގައި [illegible] މައްސަލައެއްކަމުން، [illegible] [illegible]/ ޢަލީ ސަލީމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޢަލީ ސަލީމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހުކުމް:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 145-B/AB/2018/02 ކޯޓުއަމުރުގައި [illegible] [illegible]/ ޢަލީ ސަލީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]/ ޢަލީ ސަލީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ ޢަލީ ސަލީމް ([illegible] [illegible]

ނަންބަރު A024672)ގެ ބަންދާވެރު އަދުން ދޫކޮށް ނިންމަންޖެހޭނެކުރުގައި ކަނޑައަޅައި، މިޤަޟިއްޔާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.